

Streszczenie pracy doktorskiej:
Mgr Aleksander Stankiewicz
Krzysztof Bonadura Starszy – architekt XVII wieku

Promotor: dr hab. Andrzej Betlej
11.03.2019

Dysertacja jest pierwszą w polskiej historiografii próbą całościowej analizy twórczości włoskiego architekta i przedsiębiorcy budowlanego Krzysztofa Bonadury Starszego, działającego na terenie dawnych województw poznańskiego i kaliskiego w latach 1622–1670. Poza ustaleniem na podstawie źródeł pisanych wszystkich jego potwierdzonych oraz związanych z nim na podstawie analizy porównawczej dzieł, celem pracy było ukazanie jego twórczości na tle społecznym oraz kulturalnym XVII-wiecznej Wielkopolski. Taka perspektywa pozwoliła na poszerzenie kwestionariusza badawczego, ale też na lepszą prezentację twórczości Bonadury oraz zrozumienie genezy artystycznej oraz uwarunkowań jego twórczości.

We wstępie zaprezentowany został krytyczny stan badań dotyczący działalności Bonadury. W części dotyczącej biografii architekta zawarto m. in. kluczowe rozważania na temat jego przypuszczalnego pochodzenia. W rozdziale poświęconym charakterystyce uwarunkowań budowlanych w dawnych województwach poznańskim i kaliskim, zamieszczono przegląd wznoszonych na tym terytorium w 1. poł. wieku XVII budowli sakralnych i świeckich oraz zaprezentowano działalność cechu muratorów w Poznaniu, w ramach którego Bonadura działał i z którego zatrudniał swoich pracowników. Kolejne dwa rozdziały zostały poświęcone potwierdzonym źródłowo dziełom Bonadury oraz tym, które można zaliczyć do jego dorobku na podstawie analizy formalnej i porównawczej. Realizacje zostały omówione głównie w kontekście sztuki włoskiej i środkowoeuropejskiej wieku XVI i początku wieku XVII, a także ówczesnych wzorów graficznych. Istotnym elementem dysertacji jest rekonstrukcja składu osobowego warsztatu Bonadury, sposobów jego pracy oraz wpływu na jego realizacje pracowników pochodzących z terytorium Rzeszy. W następnym rozdziale przedstawiono relacje między zleceniodawcami Bonadury oraz ich stosunek do sztuki. Osobną część stanowią rozważania poświęcone dorobkowi architekta w kontekście współczesnej mu teorii sztuki – zarówno teorii architektury, stosunku do tradycji średniowiecznej jak i postawy twórczej. W zakończeniu zawarto opis recepcji dzieł architekta przez cechowych twórców z terenu Wielkopolski w 2. poł. wieku XVII.

A. Stankiewicz